

2021
6 октябрь

ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ УНИВЕРСИТЕТИ

**ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА ПЕДАГОГИКА
ФАНИНИ ИННОВАЦИОН
РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ:
НАЗАРИЯ ВА АМАЛИЁТ**

Илмий-амалий конференция

Google
scholar

TOGETHER WE REACH THE GOAL

CiteFactor
Academic Scientific Journals

3 ШУЪБА.
ЗАМОНАВИЙ ТАЪЛИМНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ПЕДАГОГИК
ВА АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ ЎРНИ

TASVIRIY SAN'AT DARSLARIDA DIDAKTIK PRINSIPLARDAN
FOYDALANISH YO'LLARI

N. M. Avliyakulova

Buxoro davlat universiteti San'atshunoslik fakulteti Tasviriy san'at va
muhandislik grafikasi kafedrasida o'qituvchisi

Har bir fan o'qituvchisi kabi san'at o'qituvchisi ham pedagogika nazariyasi va uning prinsiplarini mukammal o'rganishlarini talab qiladi.

Didaktika (grekcha didasko – o'qitaman) ta'lim va ma'lumot haqidagi fanidir. Insonning tarbiyasi rivojlanishi va shans sifatida shakllanishida ta'lim va ma'lumot muhim ahamiyatga ega. Didaktika fani ta'lim va ma'lumotning muhim muammolarini o'rganish bilan birga «kimni o'qitish kerak», «nimga o'rgatish kerak», «qanday o'qitish kerak» kabi savollarga ham javob bo'ladi.

Hozirgi davrda ham didaktikaning muhim vazifasi ta'limning mazmunini bir asosiy masala barkamol shaxsni tarbiyalash masalasiga qaratish bo'lib qoldi.

Ko'pgina tasviriy san'at o'qituvchilarning darslarida didaktik o'yinlar zarur. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, didaktik o'yinlar bolaning ko'rinish va sezish qobiliyatini sezilarli darajada oshiradi. Keling tasviriy san'at darslarida didaktik o'yin turlarini ko'rib chiqsak:

1. "Teginishni bilish" o'yini.

Didaktik vazifa: ob'yektlarni shakli va rangi orqali idrok etish qobiliyatini rivojlantirish.

O'yin vazifasi: Qanday sabzavot yoki meva ekanligini bilish, xato qilmaslik.

Materiallar: Meva va sabzavotlar to'plami, mato sumkasi.

O'yin harakatlari: Savatda sabzavot va mevalar yotadi. Bolalar o'z navbatida keladi, qo'lini sumkaga tushiradi, mahsulotni sezadi. Bu uning shakli, qattiq yoki yumshoq, uning yuzasi, silliq yoki qo'pol, odatda qanday rang ekanligini va oxir-oqibat u qanday sabzavot yoki meva ekanligini aytishi kerak. Vazifani to'g'ri bajargan kishi meva yoki sabzavot shaklida belgi oladi.

2. "Quvnoq naqsh" o'yini.

Didaktik vazifa: Naqsh va uning elementlari haqidagi tushunchalarni mustahkamlash, estetik hisni rivojlantirish, ritm, shakl, rang hissi.

Materiallar: Sabzavotlar, mevalar, gullar, barglar.

O'yin harakatlari: Har bir jamoa oldida sinf doskasida naqsh yaratish bo'yicha jamoaviy ish uchun toza qog'oz chizig'i biriktirilgan. O'qituvchining buyrug'iga ko'ra, har bir jamoaning birinchi vakillari o'z guruhlariga mos keladigan, naqshning birinchi elementini tanlaydi va biriktiradi. Keyin ikkinchi vakillar, uchinchisi va boshqalar paydo bo'ladi, har bir kishi naqshning bir elementini tanlaydi va biriktiradi, shakli va rangi hisobga olinadi. Talabalar o'yin qoidalarini buzmasdan ishni to'g'ri, chiroyli va tezkor bajaradigan jamoa g'alaba qozonadi.

3. "Mening do'stlarim" o'yini.

Didaktik vazifa: O'zbek xalq ertaklari va qahramonlari haqidagi tushunchalarni mustahkamlash, estetik hisni rivojlantirish, ritm, shakl, rang hissi.

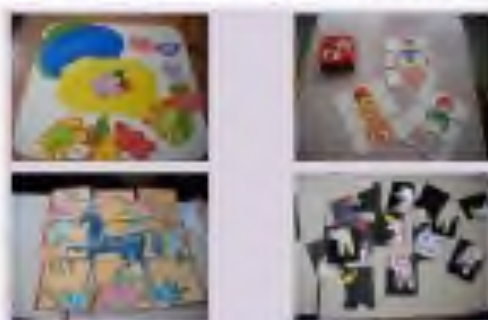
Materiallar: "O'yinchoqlar" dekorativ chizig'i, estak qahramonlariga asoslangan multiplikatsiya (aplikatsiya).

Darsning vazifalari: Qadimgi o'zbek xalq va zamonaviy estak qahramonlari va hayvonlarining yaxshi va chiroyli dunyosi haqidagi fikrni chuqurlashtirish.

4. "Sovuq va issiq ranglar" o'yini.

Didaktik vazifa: rang va uning tuslari haqidagi tushunchalarni mustahkamlash, estetik hisni rivojlantirish, ritm, shakl, rang hissi.

O'yin harakatlari: Talabalar ikki guruhga bo'linadi. Bir guruh qor malikasining tojini bezash uchun ranglarni tanlashi kerak, ikkinchi guruh esa qushning patlarida ranglarni tanlaydi. Har ikki guruh ranglar aralashmasi qanday rang hosilasini topadi. Ranglar hosilasini topgan guruh g'alaba qozonadi.

5. Crossword "kalit so'zni toping" o'yini

Didaktik vazifa: badiiy atamalar zahirasini to'ldirish.

O'yin harakatlari: o'zaro faoliyat jumboqni hal qilish va kalit so'zni o'qish.

Ularni tuzishda talabalar lug'atlar, turli xil adabiyotlar bilan ishlash qobiliyatlarini rivojlantiradilar. Crossword jumboqlarini, testlarni yaratish va hal qilish jarayoni asosiy tushunchalarning mazmunini egallashga yordam beradi.

Ta'kidlash joizki, so'nggi paytlarda psixologlar, o'qituvchilar, o'yin inson hayotida barcha davrlarini qamrab olishi, bu yosh belgisi emas, balki uning hayotiy faoliyatining muhim shakli ekanligini belgilaydilar.

REFERENCES:

1. Abdurasulov S, Tolipov N. "Tasviriy sanat o'qitish metodikasi (amaliy mashg'ulotlar)" Toshkent-2007 yil
2. Abdurasulov S, Boymetov B, Tolipov N. Tasviriy san'at. T.:Cho'lpon, 2006yil
3. Boymetov B, Abdurasulov S. Chizmatasvir. T.: G'.G'ulom – matbuot ijodiy uy. 2004 yil
4. Avliyakulova N.M. "Tasviriy sanat o'qitish metodikasi" o'quv qo'llanma. 2021yil

www.ares.uz

SERTIFIKAT

N. M. Avliyakulova

O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETIDA TASHKIL ETILGAN
**"YANGI O'ZBEKISTONDA PEDAGOGIKA FANINI INNOVATSION
RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI: NAZARIYA VA AMALIYOT"**
NOMLI ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASIDA
MUVAFFAQIYATLI ISHTIROK ETDI.

(2021-yil, 6-oktabr)

IJROCHI KOTIB

MADALIMOV T. A.

